

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Iurie Diaconu,

Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 iulie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, declarat de către inculpatul
Teslea Vadim.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 24.07.2015 - 26.07.2017;
2. Instanța de apel: 22.08.2017 - 21.03.2018;
3. Instanța de recurs: 09.07.2018 - 15.08.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 iulie 2017, Teselea Vadim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.a) Cod penal la 2 ani și 4 luni de închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Teslea Vadim în beneficiul lui Russu Valeriu a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, a prejudiciului material în sumă de 11 305,78 lei și a cheltuielilor de judecată proporțional părții admise de pretenții în sumă de 15 000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Teslea Vadim, la 15 iunie 2014, aproximativ la ora 21.45, conducând ciclomotorul de model „Viper” fără numere de înmatriculare, pe una din străzile s.Sofia, r-nul Drochia, ignorând cerințele art.45 pct.1), lit.a), b), d), art.42 pct.3) din Regulamentul Circulației Rutiere, adică a condus autovehiculul fără a ține seama de limita de viteză stabilită, de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, pe un drum cu circulația dublu sens a intrat ilegal pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus, pe care se deplasa regulamentar un ciclomotor de model „Delta” fără numere de înmatriculare, condus de către Russu Valeriu, cu care s-a tamponat.

În rezultatul accidentului rutier, conform raportului de expertiză medico-legală în comisie nr.496 din 30.04.2015, lui Russu Valeriu i-a fost cauzată vătămare medie sub formă de plăgi contuze în regiunea frunții, echimoză periorbitală bilaterală, fracturi oblice multiple fragmentate, palatului dur pe stânga, fracturi a pereților sinusului maxilar, celulelor etmoidale bilateral, fractura osului zigomatic bilateral, fracturi prin pereții sinusului frontal bilateral cu deplasarea fragmentelor. În urma traumatismului

cranio-cerebral suportat au apărut consecințe posttraumatice sub formă de atrofie a nervului optic pe stânga cu pierderea totală a vederii la ochiul stâng, care condiționează o incapacitate permanentă de muncă mai mult de 1/3 și, conform pct.55 din Regulamentul de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale, se califică ca vătămări corporale grave, neprimejdioase pentru viață.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei;

- avocatul V.Țaulean în numele părții vătămate V.Russu, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care pedeapsa aplicată inculpatului să fie dispusă spre executare reală, fiind excluse dispozițiile art.90 Cod penal și admisă integral acțiunea civilă, încasându-se de la inculpat în beneficiul părții vătămate prejudiciul material și moral în mărime de 131305,78 lei, invocând că, în cadrul dezbaterilor judiciare, instanța a limitat partea vătămată în exercitarea drepturilor sale procesuale de a face declarații și explicații și de a-i pune întrebări inculpatului, prin ce a fost încălcat principiul egalității prevăzut de art.9 Cod de procedură penală, ceea ce a limitat instanța de a estima real gradul prejudiciabil al faptei săvârșite de către inculpat în contextul individualizării pedepsei care urma a-i fi aplicată; - concluziile instanței privind criteriile de individualizare a pedepsei nu au fost argumentate sub acest aspect; - instanța soluționând acțiunea civilă nu a motivat convingător soluția în partea dată;

- inculpatul V.Teslea, care a solicitat casarea acesteia în latura civilă, considerând că suma prejudiciului moral dispus spre încasare în mărime de 50000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 15000 lei sunt exagerate, la care instanța nu a ținut cont de faptul că la determinarea prejudiciului moral urma a se ține seama de valoarea morală lezată pentru persoana vătămată, în coraport cu prevederile art.1423 alin.(1) Cod civil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat și admise apelurile declarate de avocatul V.Țaulean în numele părții vătămate V.Russu și de inculpatul V.Teslea, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui V.Teslea, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune pe 2 ani.

S-a dispus încasarea de la V.Teslea în beneficiul părții vătămate V. Russu a prejudiciului material în suma de 15766,96 lei și a cheltuielilor judiciare legate de acordarea asistenței juridice în sumă de 31000 lei. În rest, în latura încasării prejudiciului moral, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției date, instanța de apel a indicat că prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor,

corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui V.Teslea, făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui în baza art.264 alin.(3) lit.a) Cod penal.

Sub aspectul care a fost criticată soluția primei instanțe de către procuror, instanța de apel, reieșind din faptul că acțiunile procesual-penale efectuate pe cauză au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării caracterului leziunilor corporale în privința părții vătămate și stabilirea gradului de vinovăție a inculpatului, ce au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării, a respins solicitarea privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei.

Concomitent, instanța de apel a respins ca declarative și nefondate afirmațiile avocatului V.Țaulean, precum că în cadrul dezbaterilor judiciare, instanța a limitat partea vătămată în exercitarea drepturilor sale procesuale de a face declarații și explicații în cadrul examinării cauzei penale, încălcându-se prevederile art.9 Cod de procedură penală, deoarece potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, partea vătămată, reprezentantul părții vătămate, precum și avocatul părții vătămate au participat la verificarea probelor cercetate de către prima instanță, fiindu-le oferit cuvântul, chiar și în situația că cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Subsidiar, instanța de apel a respins și alegația apărării, în ce privește excluderea dispozițiilor art.90 Cod penal în privința lui V.Teslea, considerând că prima instanță, luând în considerație persoana inculpatului, faptul că acesta dorește să restituie părții vătămate prejudiciul cauzat, just a reținut că scopul corectării și reeducării inculpatului poate fi atins și fără izolarea lui de societate, pedeapsa aplicată răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art.61 alin.(2) Cod penal.

În ce privește dezacordul inculpatului cu suma prejudiciului moral dispus spre încasare în folosul părții vătămate, instanța de apel a considerat că prima instanță a apreciat real prejudiciul moral cauzat în valoare de 50000 lei, sumă ce este una reală ca compensare în raport cu suferințele suportate de partea vătămată în urma acțiunilor infracționale săvârșite de inculpat, reieșind din faptul că părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale grave. Mai mult că, suma dispusă spre încasare este una pe măsură de a recupera suferințele cauzate, or, quantumul despăgubirilor trebuie stabilit, astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor, din care motiv instanța a respins și argumentul apelantului cu referire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, considerând-o una exagerată.

Totodată, instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii sub aspectul individualizării pedepsei penale, a ajuns la concluzia că în afara temeiurilor invocate în cererile formulate de apelanți, necesită de a interveni în această parte, deoarece la momentul comiterii infracțiunii inculpatul era minor, iar potrivit art.79 alin.(1) Cod penal, minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră ca circumstanță excepțională, de care nu a ținut seama prima instanță la stabilirea pedepsei.

De asemenea, instanța de apel a considerat întemeiată solicitarea apărării în ce privește prejudiciul material și cheltuielile suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice, din care motiv instanța de apel a conchis că sentința în partea dată urmează a fi casată, deoarece partea vătămată a înaintat acțiunea civilă privind majorarea quantumului pretențiilor, solicitând încasarea prejudiciului material în legătură cu

vătămarea integrității corporale în sumă de 2435,12 lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 2026,84 lei, a cheltuielilor anterioare în sumă de 3035,78 lei, costul de piață a ciclomotorului în sumă de 8000 lei, suma de 7497,74 lei pentru repararea prejudiciului cauzat în legătură cu vătămarea integrității corporale și a cheltuielilor de transport, a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 30000 lei, iar în total în sumă de 135767,74 lei. În majorarea pretențiilor a invocat că a suportat în continuare cheltuieli pentru procurarea medicamentelor, precum și cheltuieli de transport pentru deplasarea în instituțiile medicale în legătură cu continuarea tratamentului medical cauzat de accidentul rutier.

În sensul celor reținute supra, instanța de apel a dispus încasarea suplimentară de la inculpat a sumei de 4461,96 lei cu titlu de prejudiciu material, fiind confirmate prin probe, astfel încât suma totală a prejudiciului material constituind 15766,96 lei, cât și cheltuielile suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice, care a constituit 31000 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată prezentate de partea apărării.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acestora, cu emiterea unei noi hotărâri în latura încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, indicând că quantumul prejudiciului moral este exagerat de mare, solicitând micșorarea lui la suma de 10000 lei și de respins solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 31000 lei, or, concluzia instanțelor privind încasarea acestora este una incorectă; - cheltuielile de judecată ce țin de plata pentru acordarea asistenței juridice sunt unele exagerate și nu sunt confirmate cu probe, iar quantumul compensației acordate depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, numai în temeiurile prevăzute de lege.

Potrivit art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.

Din conținutul recursului declarat de inculpat, acesta nu invocă nici un temei din cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală și în general nu invocă această normă, dar critică soluția instanțelor de fond în latura civilă, considerând că suma prejudiciului moral de 50000 lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 31000 lei, dispuse spre încasare sunt exagerate.

În ce privește dezacordul recurentului cu quantumul prejudiciului moral dispus spre încasare de la inculpat în folosul părții vătămate în mărime de 50000 lei, Colegiul penal reține următoarele.

Potrivit art.1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Mai mult, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, onoarea, demnitatea etc.); - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (pricinuirea vătămării corporale, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); - felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, inclusiv situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

Soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral cauzat părții vătămate V.Russu, atât prima instanță, cât și instanța de apel au ținut cont de prevederile art.1423 alin.(1) Cod civil coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, iar la determinarea cuantumului acestuia, au luat în considerare atât gravitatea cauzării suferințelor fizice și psihice a părții vătămate, cât și date obiective care certifică acest fapt, și anume nivelul suportării suferințelor în urma vătămării corporale a acesteia, luându-se în considerație felul și gradul de vinovăție al inculpatului, consecințele survenite, starea familială și materială a părții vătămate și a inculpatului, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanța de recurs ține să enunțe că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Privitor la volumul prejudiciului moral dispus spre încasare în folosul părții vătămate, Colegiul penal menționează că, acesta nu este unul exagerat, reținând acel fapt că, în urma traumatismului cranio-cerebral suportat, la partea vătămată au apărut consecințe posttraumatice sub formă de atrofie a nervului optic pe stânga cu pierderea totală a vederii la ochiul stâng, care condiționează o incapacitate permanentă de muncă mai mult de 1/3.

Totodată, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel, care a dispus încasarea cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 31000 lei, deoarece faptul dat este probat prin bonurile de plată existente la actele cauzei (f.d.180, 187 v.1, f.d.142 v.2 și f.d.44 v.3), prin urmare este declarativă afirmația recurentului că suma dispusă spre încasare este una exagerată.

În concluzie, Colegiul constată că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului avocatului în numele părții vătămate, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală. Alte probleme de drept care ar afecta hotărârea în cauză nu au fost invocate și nici nu se conțin în materialele dosarului.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpat și, potrivit legii, decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Teslea Vadim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, în propria lui cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 august 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan